

[Victor Larsen.]

end een Landbrugsejendom. Det vil altsaa sige, at hvis en Husmand — og med Tiden ender jo alle Landmænd som Husmænd, hvis det da gaar efter den højtærede Landbrugsministers Kogebog — arbejder sig frem, saa han er i Stand til at købe en Nabos Ejendom eller en anden Ejendom i Nærheden, simpelt hen fordi han er driftig og flittig og maaske ogsaa har haft Heldet med sig, saa maa han aldeles ikke drive begge disse Ejendomme. Mistænkelighedens Skær er straks over ham; vil han beholde begge Ejendomme, maa han værnsaa god bortforpagte den ene.

Kan man da ikke se, at dette, foruden den Mistænkeliggørelse, der ligger heri, er at borttage en meget betydelig Del af Muligheden for Fremdrift og Opdrift inden for Landbrugserhvervet? Alt skal gøres saa smaat, ingen Opmuntring eller Tilskyndelse til Fremgang maa der være. Selv om man maaske aldrig naaede dertil, at man kunde købe en Ejendom til foruden den, man har — mange naar det for øvrigt —, saa er alene det, at Muligheden er til Stede, dog en afgjort Opmuntring. Tror man virkelig, at den Slags Bestemmelser virker tillokkende over for Ungdommen? Forstaar man ikke, at ved at lukke af paa den Maade fratager man mange — maaske de dygtigste og de flittigste — Lysten til i Fremtiden at gaa ind i Landbrugserhvervet, ind i et Erhverv, hvor Mulighederne i den Grad paa Forhaand er beskaaret.

Om selve Forpagtningsforholdet vil jeg sige, at det maa være en frivillig Sag, om en Ejer vil drive sin Ejendom selv, ved Bestyrer eller ved at forpagte den ud. De 8 Aar er nu i alle Tilfælde et alt for langt Tidsrum. Der kan overordentlig let indtræffe saadanne Situationer, at det personelt, landøkonomisk og konjunkturmæssigt er en fuldkommen Urimelighed med et saa langt Tidsrum i denne Forbindelse. Nu ved jeg selvfølgelig udmærket godt, hvilken Indvending man vil komme med, nemlig at der eksisterer jo mange Forpagtningsforhold paa 8 Aar og maaske derover, og det er rigtigt, men det er private Overenskomster, og Forholdet bliver et helt, helt andet, langt mere haardhændet, bombastisk, om man vil, naar det er Staten, der griber ind med lovmæssige Foranstaltninger og Krav.

Jeg har intet som helst imod, at man lovgiver paa en saadan Maade, at Samdrift af selvstændige Landbrugsejendomme ikke kan finde Sted. Jeg gør dog opmærksom paa, at ligesom man nu opretter

Maskinstationer til Betjening af mange Landbrug, maa det være en Forudsætning, at en Ejer af flere Ejendomme har Lov til at lade sin Traktor betjene disse. Jeg antager heller ikke, at dette rangerer under Spørgsmaalet Samdrift og under det, som man vil forbyde. Men under den Forudsætning har jeg intet imod, at man fremsætter skærpede Tilsyns- og Straffebestemmelser som Sikkerhed for, at Samdrift ikke kan finde Sted, men saa maa dette ogsaa være tilstrækkeligt.

Jeg finder i øvrigt Bestemmelserne i § 12 meget mærkelige.

Det bestemmes, at en Landbrugsejendom, der ejes af et Aktieselskab eller et Interessentskab, skal bortforpagtes. Her maa man altsaa ikke engang drive en Ejendom med Bestyrer! Saa snart det er en Kredit- eller Hypotekforening, en Bank eller Sparekasse, er der imidlertid intet som helst i Vejen, og ikke heller naar Talen er om et Interessentskab, hvis samtlige Interessenter bebor Ejendommen. I sidste Tilfælde er man fuldstændig inde paa den kommunistiske Idé — netop det, der er foreslaaet fra den Side —, og samtidig er man naaet tilbage til Driftsformen fra Tiden før Udskiftningen, fra Bystyrets Tid for 150—200 Aar siden.

Jeg ved virkelig ikke, om man skal le eller græde over en saadan Form for Lovgivning. Jeg maa tillade mig det Spørgsmaal, om dette skal kaldes Fremskridt. Er det russiske Kolkhos virkelig et Forbillede, som nu skal holdes op for danske Landmænd til Efterfølgelse? Er der nogen i dette Land, som ikke ved, at med denne Driftsform stivnede alt, hvad der hed Fremskridt, i indbyrdes Kævl og Uenighed, og at Fremgangen først viste sig sammen med Udskiftningen, Selvejet og Dispositionsfriheden? Og nu gaar man sandelig tilbage til de gamle Driftsformer fra før Udskiftningens Tid! Det maa siges at være bemærkelsesværdigt, at den højtærede Landbrugsminister nu foreslaar en Tilbagevenden til disse Driftsformer, efter at man har set den Fremgang og de Driftsresultater, man er naaet til under Selvejet.

At Staten efter Forslaget har Ret til at drive lige saa mange Ejendomme, som den lyster, uden Bortforpagtningstvang, nævner jeg kun. Det kunde man jo vente. Jeg deler i øvrigt ikke denne næsegruse Beundring for Staten som Administrator af Landbrugsejendomme, der er kommet til Orde her.

Det bestemmes i § 21, at Landbrugsejendomme med et Grundbeløb af 40 000 Kr.